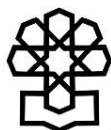

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲

بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۴۵۳

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظران علمی: محمدرضا عبداللهی، سیدمهدی بنی‌طبا

ویراستار ادبی: زهره عطاردی

صفحه‌آرا: نرجس امیراحمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت

۲. شاخص تولید

۳. شاخص فروش

۴. شاخص قیمت

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۹/۲۱

به نام خدا

فهرست مطالب

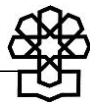
۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۲	۱. مقدمه.....
۴	۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی.....
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۹	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات.....
۱۰	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو.....
۱۱	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه.....
۱۲	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر.....
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو.....
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۱۶	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی.....
۱۷	۶. جمع‌بندی.....
۱۹	پیوست.....
۲۲	پی‌نوشت.....
۲۲	منابع و مأخذ.....

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲.....
۱۹	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها.....
۲۰	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها.....
۲۱	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲.....

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۵
- نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۶
- نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل..... ۷
- نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۸
- نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل..... ۸
- نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۳
- نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۴
- نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۴
- نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۴
- نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - آبان‌ماه سال ۱۴۰۲..... ۱۵
- نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو..... ۱۵
- نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۶
- نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۷
- نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۷
- نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۱۷
- نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۷

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آبان ماه سال ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن

چکیده

در آبان ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بزرگی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸ و ۷/۷ درصدی را تجربه کرده است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۴/۴ درصدی و شاخص فروش افزایش ۰/۲ درصدی داشته‌اند.

در آبان ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات کاهش ۲۸/۳ و ۲۲/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵/۳ و ۲۴/۲ درصدی داشته است. همچنین، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۸ و ۸/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۳/۱ و ۱۰/۳ درصدی داشته است.

در آبان ماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بزرگی کاهش منفی ۰/۵ درصدی را ثبت کرده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۰/۵ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴/۵ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در آبان ماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۳ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۳/۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بزرگی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود، زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

یافته‌های کلیدی

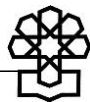
طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴/۴ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۹ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۶ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «لاستیک و پلاستیک» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «فلزات پایه» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۶/۷ درصدی مواجه شده است.

طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۷/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۲ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۵ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۰ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «لاستیک و پلاستیک» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱/۵ درصدی مواجه شده است.

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی کاهش منفی ۰/۵ درصدی را ثبت کرده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۰/۵ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴/۵ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۳ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۳/۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بوری پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۱۶ شرکت بوری استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا می‌کنند و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند. شاخص تولید صنعت را بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت صنعت به صورت فصلی را مرکز آمار و ماهیانه را بانک مرکزی، منتشر می‌کند، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

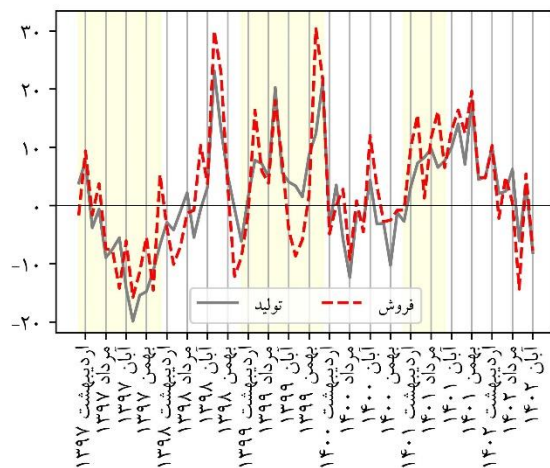
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد [۱]. در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بوری شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

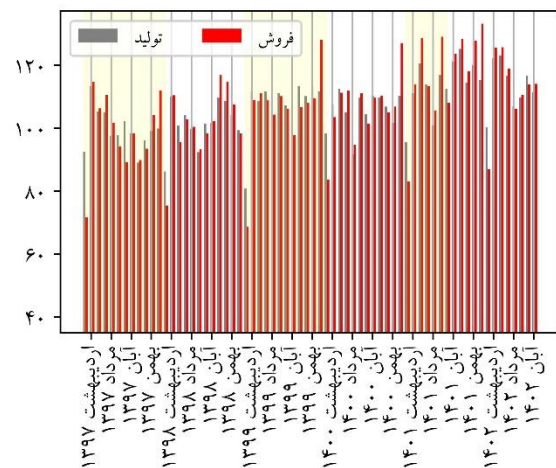
۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸٪ و ۷٪ درصدی را تجربه کرده است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۴/۴ درصدی و شاخص فروش افزایش ۰/۲ درصدی داشته‌اند.

نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

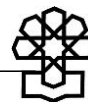

نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)

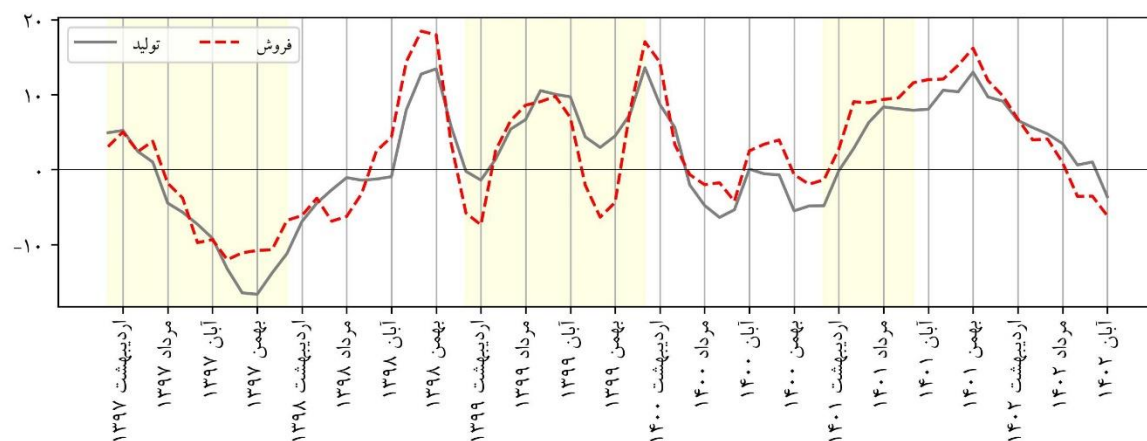
مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۳/۶ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۶/۲ درصدی را نشان می‌دهند.

نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش
رشد هشت‌ماهه نسبت به هشت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد هشت‌ماهه نسبت به هشت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۰/۴	-۷/۷	۰/۲	۱/۷	-۸/۰	-۴/۴	صنعت
-۳/۶	-۸/۵	-۱۰/۳	-۱/۰	-۱۸/۰	-۲۳/۱	شیمیایی به جز دارو
-۱/۳	-۷/۵	-۲/۹	۲/۲	۰/۶	-۵/۵	فلزات پایه
-۱۱/۲	-۲۲/۴	۲۴/۲	-۱/۰	-۲۸/۳	۵/۳	خودرو و قطعات
۴/۵	-۱۷/۸	۱/۵	۵/۱	-۲/۰	-۶/۷	معدن

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

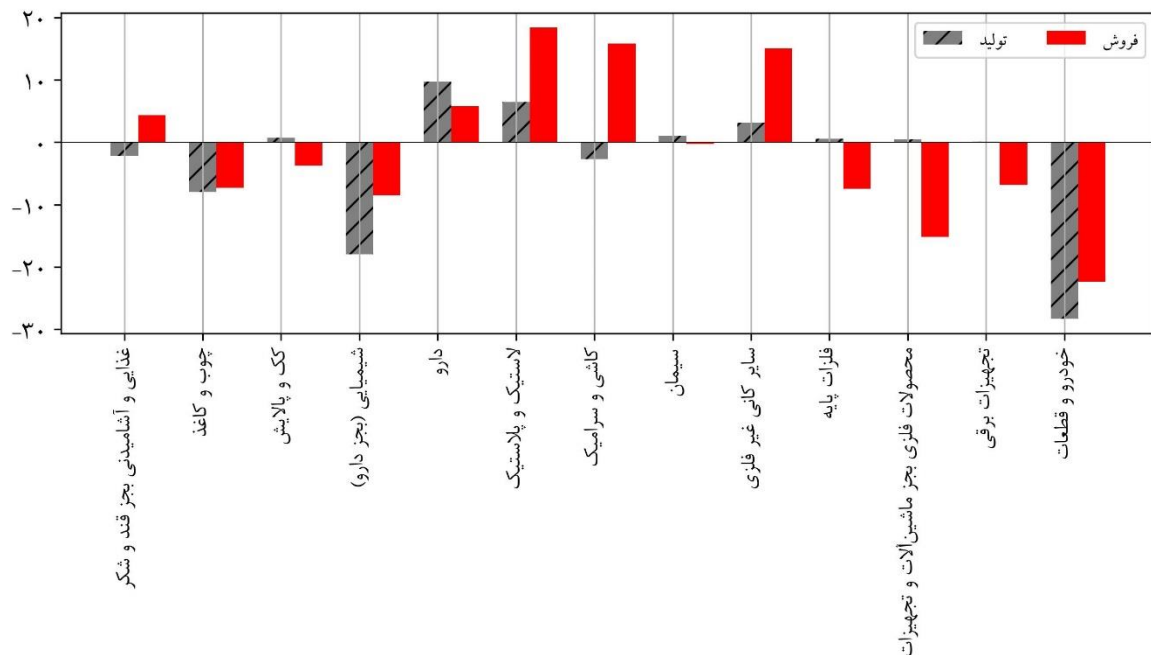
۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی

آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۹ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۶ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «لاستیک و پلاستیک»، و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «چوب و کاغذ» بیشترین کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند.

۱. اطلاعات سایر رشته‌فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بررسی ۵ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۰ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «کاشی و سرامیک» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «شیمیایی (به‌جز دارو)» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

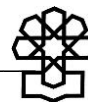
نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته فعالیت‌های صنعتی در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲
نسبت به ماه مشابه سال قبل^۱ (درصد)

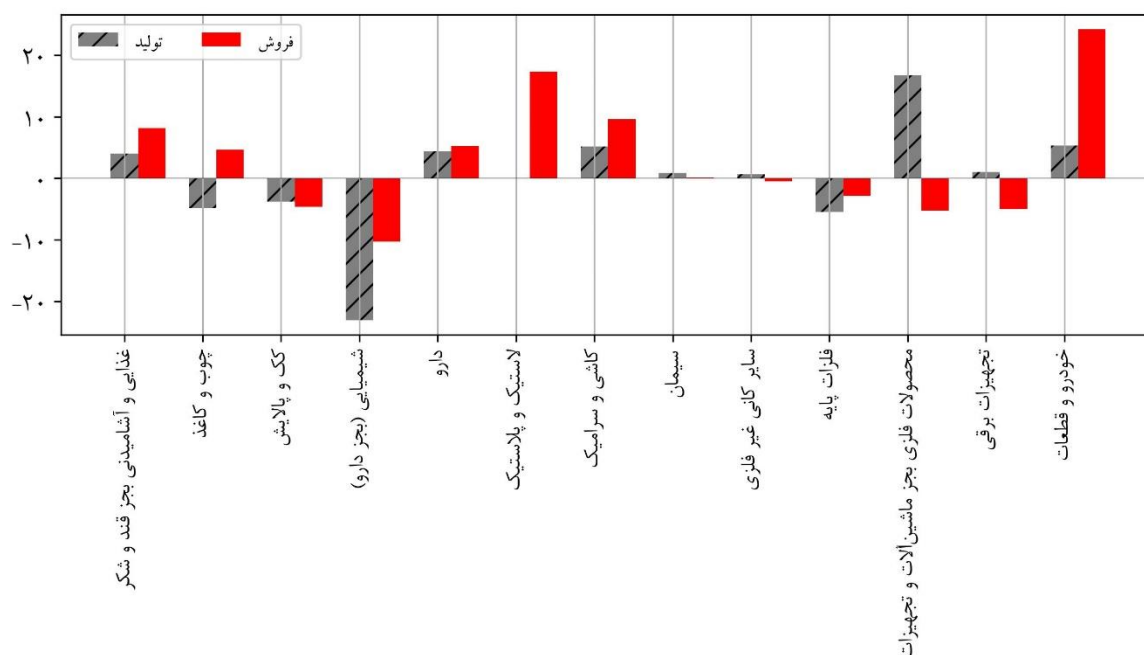
مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «خودرو و قطعات» و «کاشی و سرامیک» افزایش در شاخص تولید داشته‌اند و رشته فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «فلزات پایه» و «چوب و کاغذ» کاهش را در شاخص تولید ثبت کرده‌اند. همچنین، رشته فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «تجهیزات برقی» کاهش در شاخص فروش داشته‌اند.

۱. همان‌طور که در گزارش پشنتیان بیان شده است، در رشته فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات چهار شرکت در بورس پذیرش شده‌اند و لذا اولاً شاخص بنگاه‌های بورسی این صنعت گویای وضعیت این بخش از اقتصاد نیست و ثانیاً به دلیل تعداد کم بنگاه‌ها احتمال نوسان زیاد در این رشته فعالیت بیشتر است. برای نمایش بهتر اطلاعات در نمودارها، این رشته فعالیت از نمودارهای ۴ تا ۷ حذف شده است.

نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل (درصد)

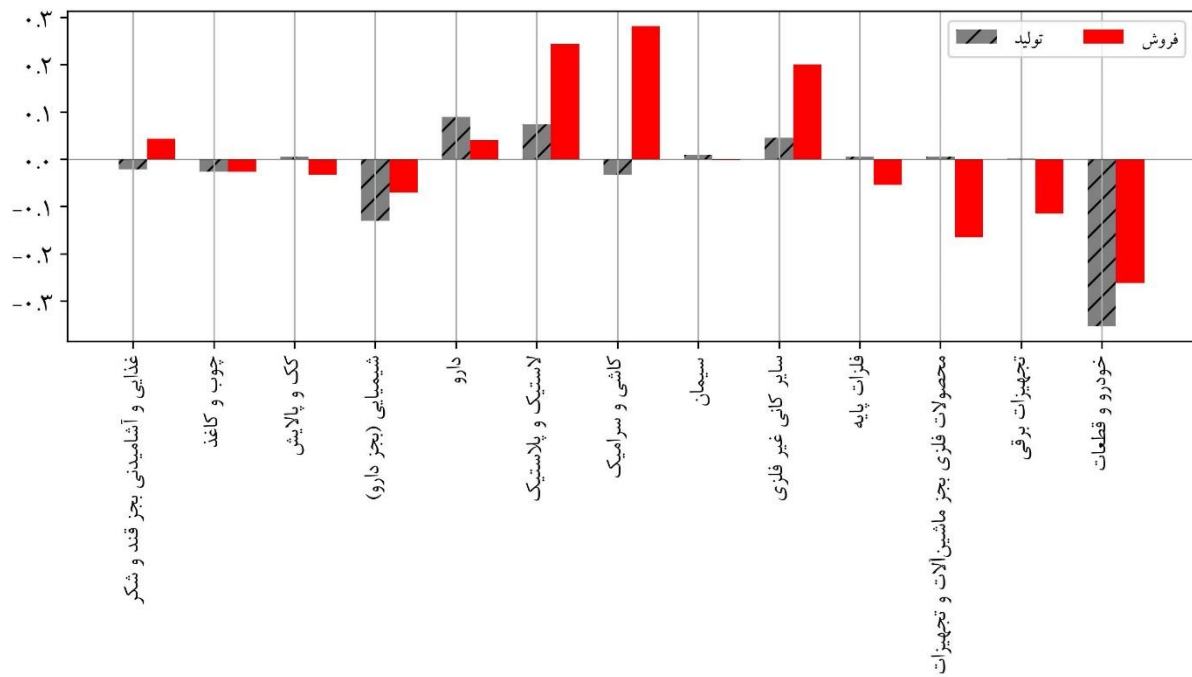
مأخذ: همان.

طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «لاستیک و پلاستیک» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «لاستیک و پلاستیک» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «فلزات پایه» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

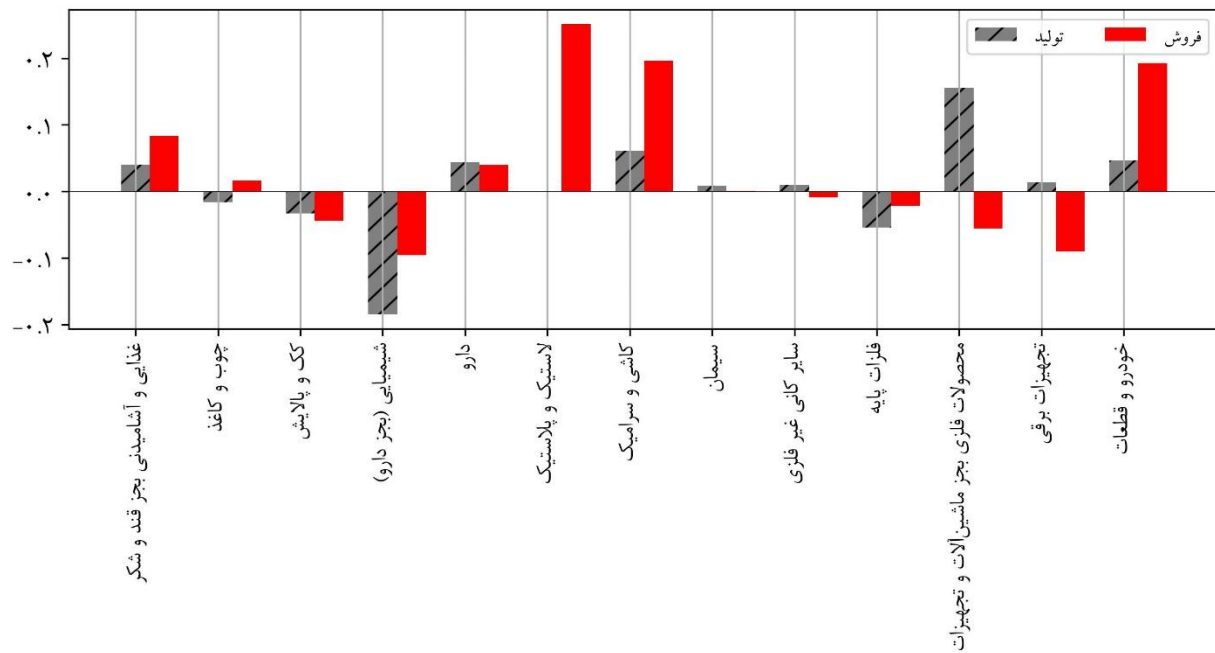
در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل

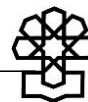
مأخذ: همان.

نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل

مأخذ: همان.

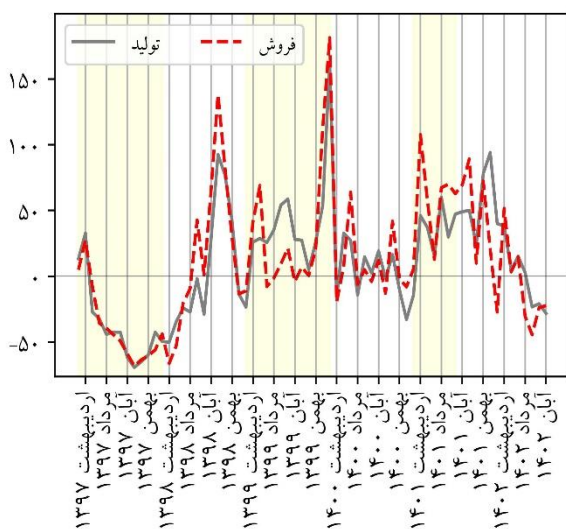

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» به دلیل اثرپذیری از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی در واردات نهاده‌های آنها پرداخته شده است.

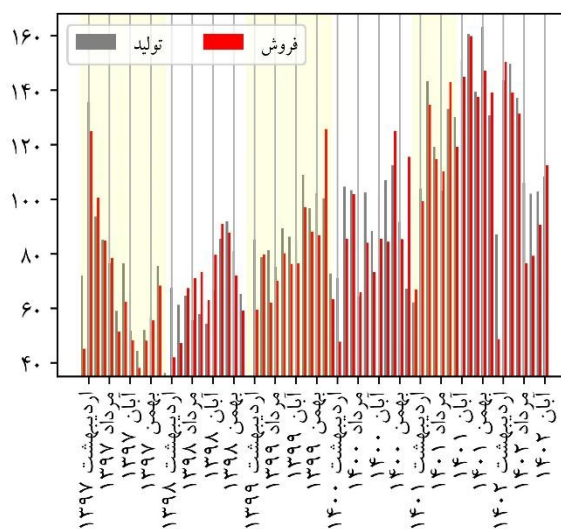
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲۸/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵/۳ درصدی داشته و همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲۲/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۴/۲ درصدی داشته است. همان‌طور که در نمودار ۱۰ نشان داده شده است نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها رشد مثبتی داشته‌اند. اما مطابق نمودار ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل تمام زیربخش‌ها رشد منفی در شاخص تولید و فروش داشته‌اند.

نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

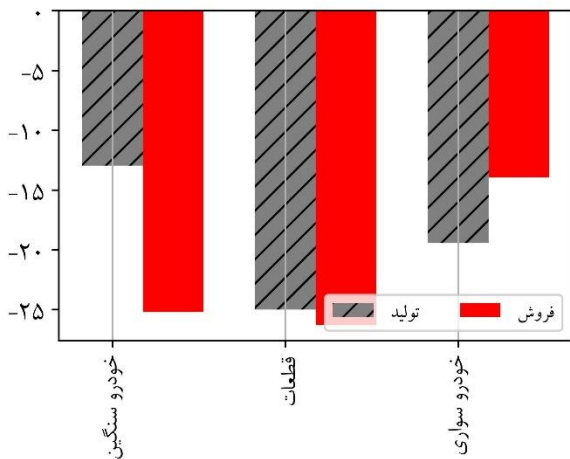

نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۳۹۵=۱۰۰)

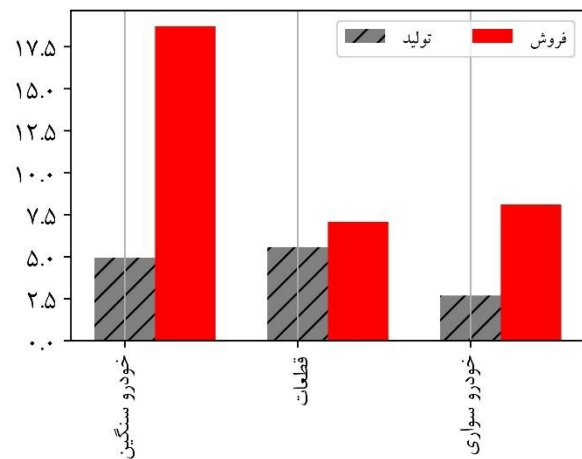

مأخذ: همان.

نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

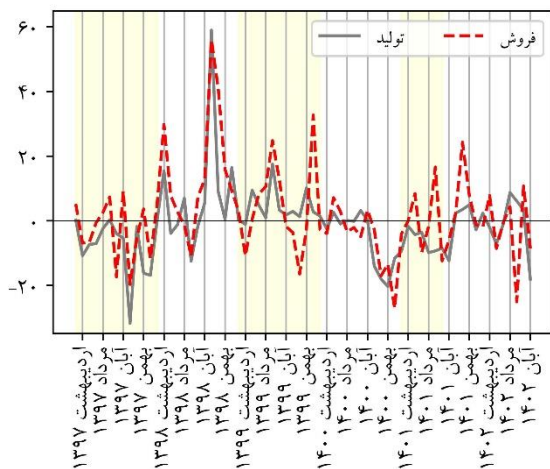

مأخذ: همان.

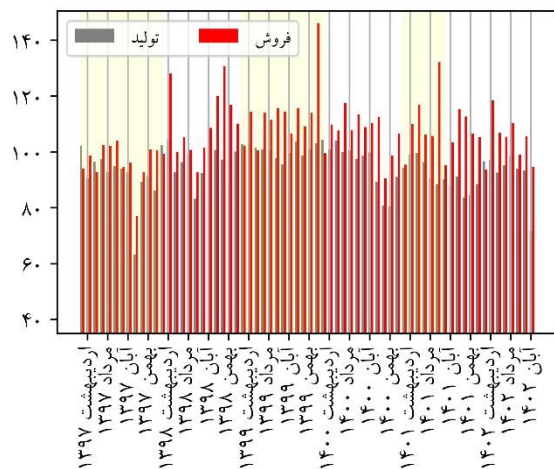
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۳/۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۰/۳ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۴، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش «متانول» افزایش یافته است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز تنها شاخص تولید و فروش زیربخش‌های «کودها و ترکیبات نیتروژن‌دار» و «متانول» افزایش یافته است.

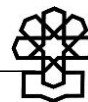
نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

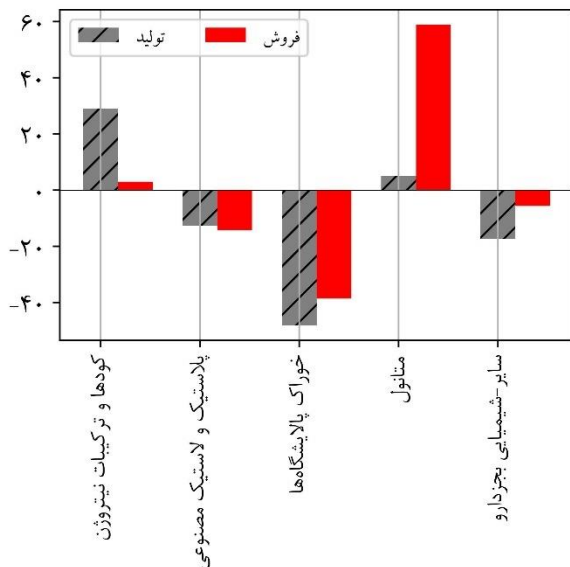
نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۳۹۵=۱۰۰)

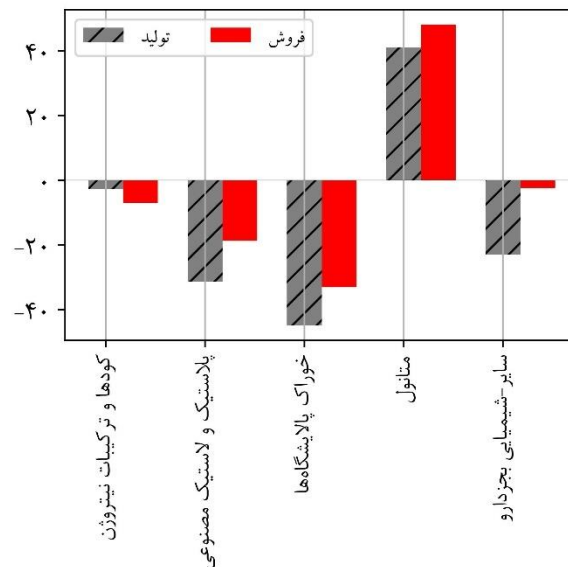
مأخذ: همان.

نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل

نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

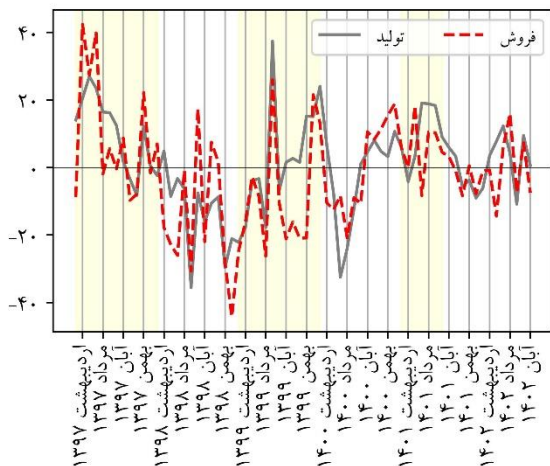

مأخذ: همان.

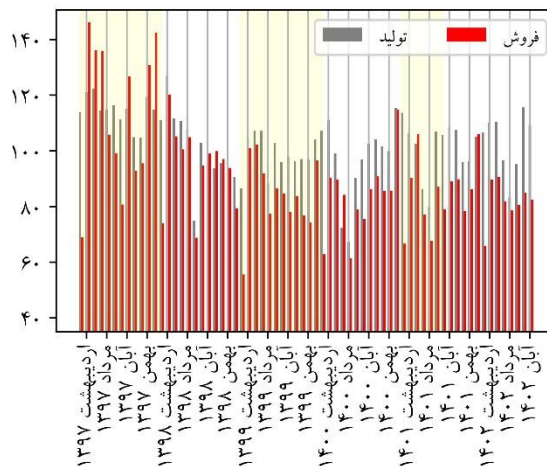
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۰/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۵ درصدی داشته است. در مقابل شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲/۹ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۸، نسبت به ماه قبل کاهش شاخص تولید و فروش زیربخش‌های «ورق» و «پروپیل» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است، همچنین طبق نمودار ۱۹، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص فروش زیربخش‌های اصلی منجر به کاهش شاخص فروش شده است.

نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

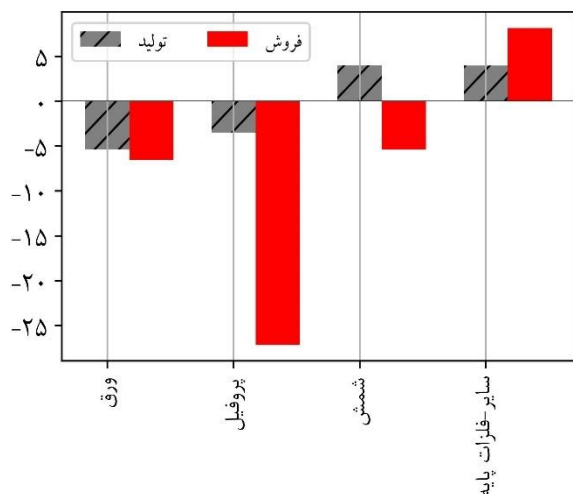

نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۰۰=۱۳۹۵)

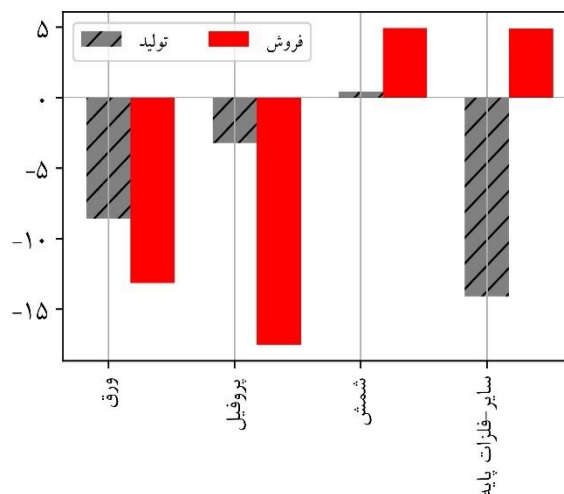

مأخذ: همان.

نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

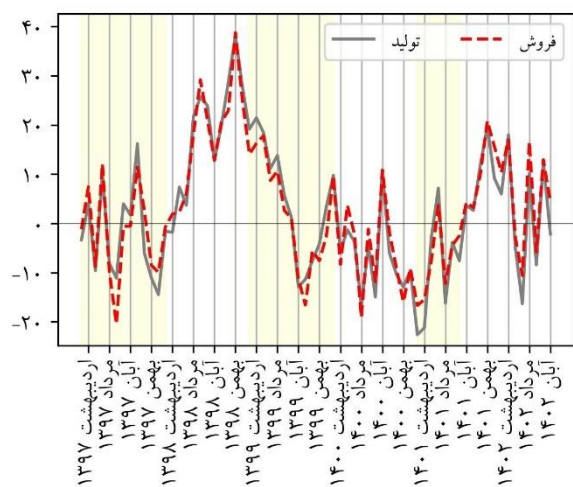

مأخذ: همان.

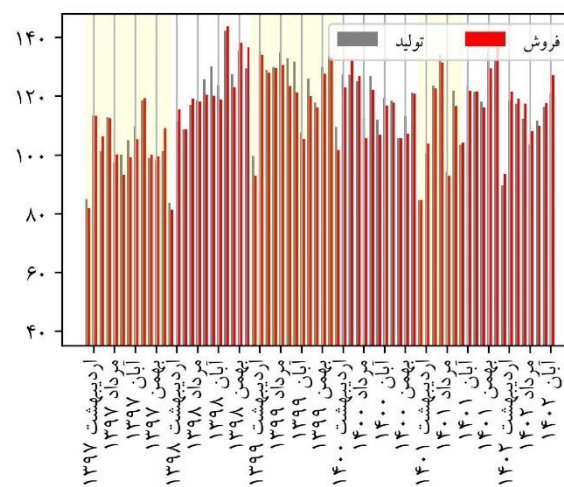
۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۴ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۸/۱ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۲۲ نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید زیربخش «روغنی‌ها» افزایش یافته است و همچنین مطابق نمودار ۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های «کیک و بیسکویت» و «لبنیات» کاهش یافته است.

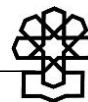
نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

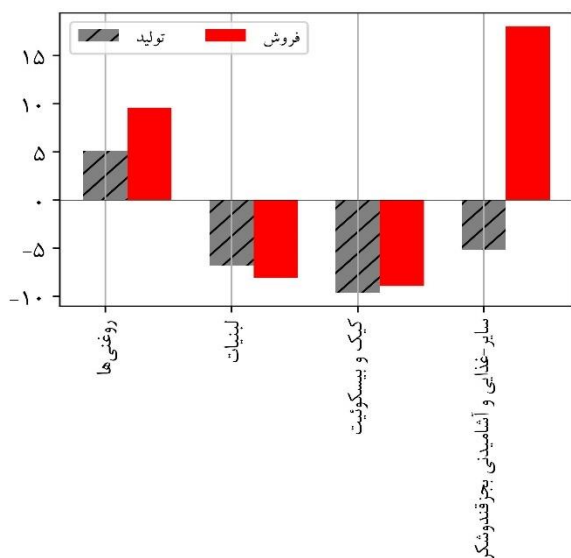
نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

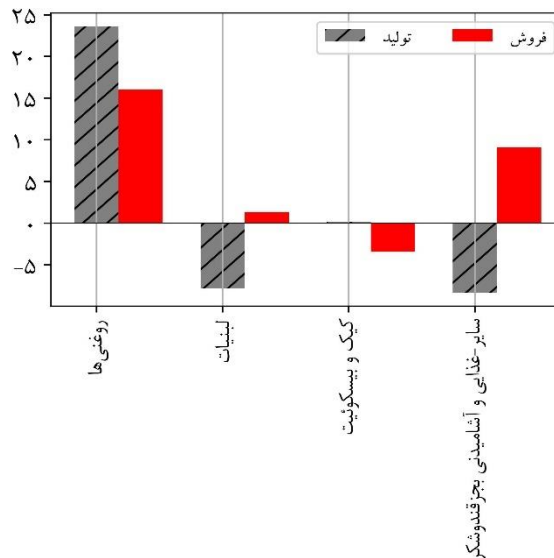
مأخذ: همان.

نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

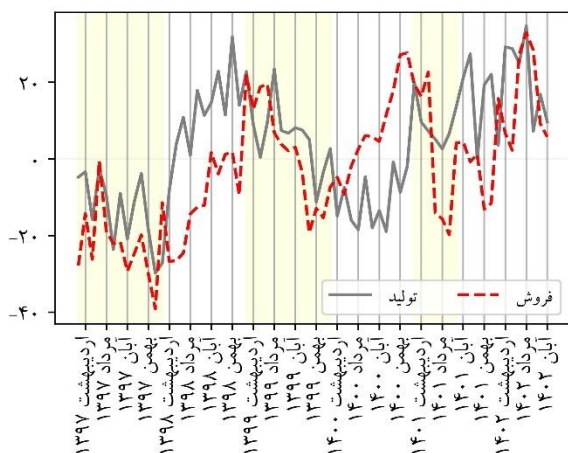

مأخذ: همان.

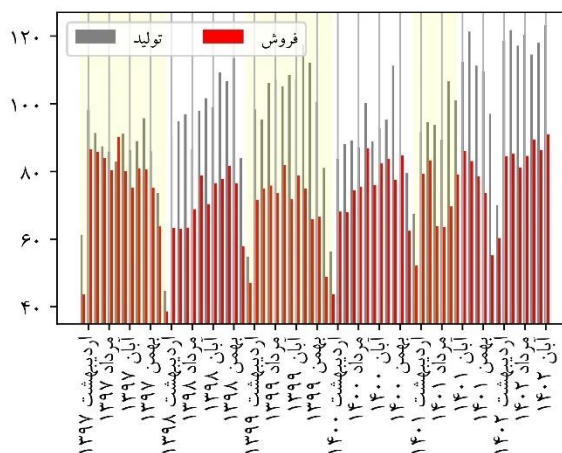
۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۴/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۵/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵/۲ درصدی داشته است. طبق نمودار ۲۶ نسبت به ماه قبل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته و تنها شاخص تولید «شربت و سوسپانسیون» و «سایر» کاهش یافته است. همچنین مطابق نمودار ۲۷ نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش «قرص و کپسول» کاهش یافته است.

نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

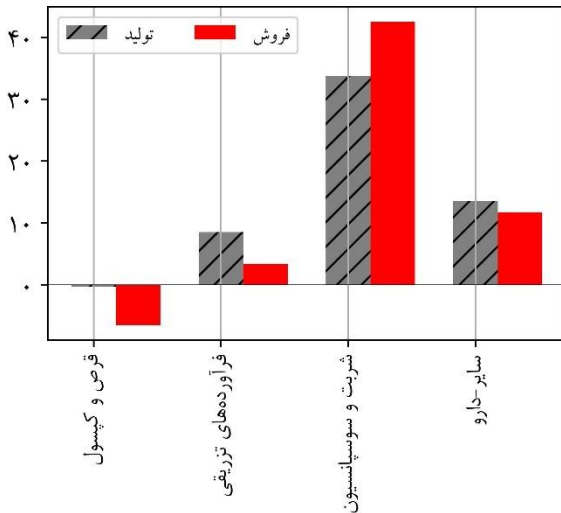

نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

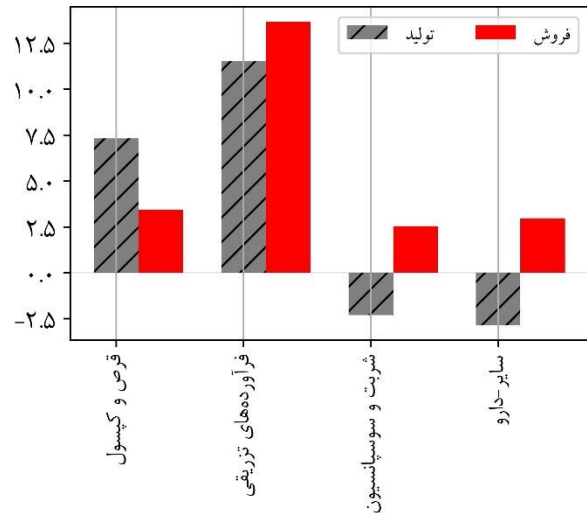

مأخذ: همان.

نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

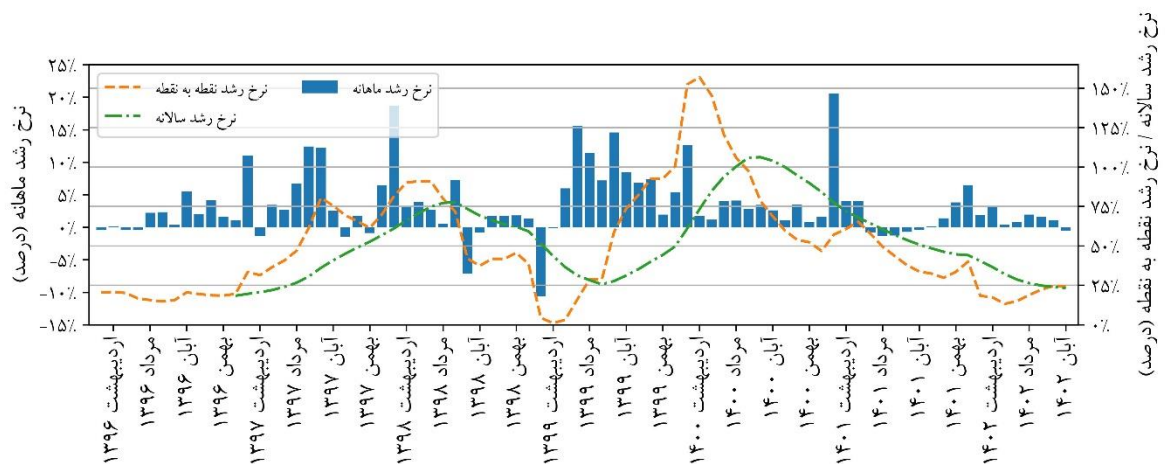

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی کاهش منفی ۰/۵ درصدی را ثبت کرده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با افزایش ۰/۵ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴/۵ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۳ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۳/۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۰۰=۱۳۹۵)

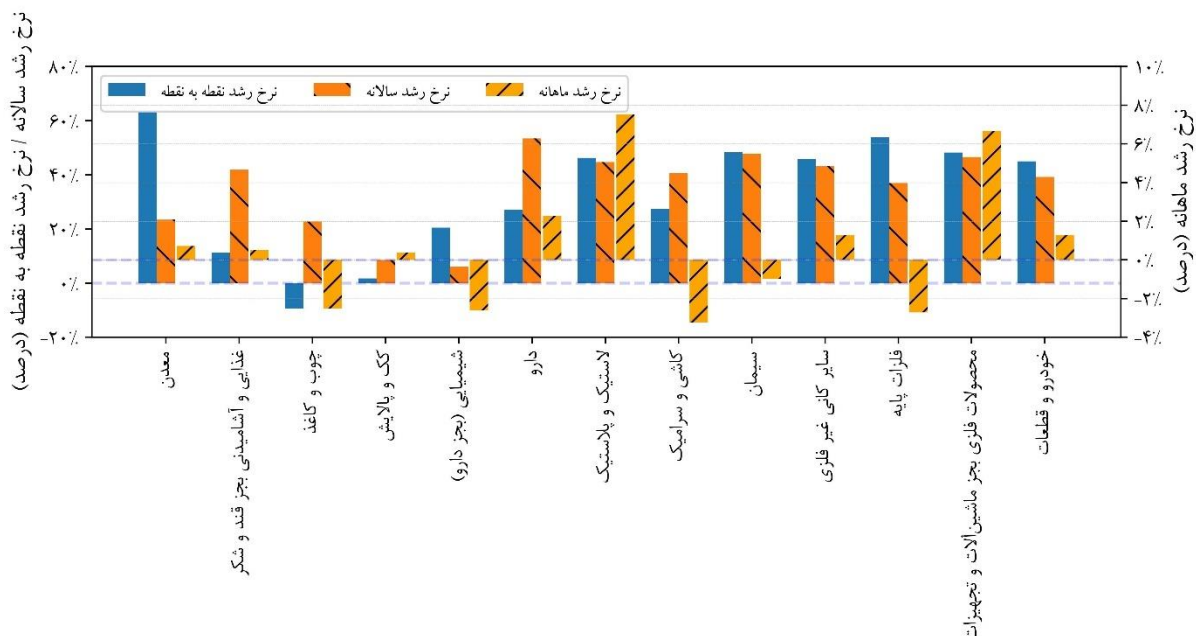
مأخذ: همان.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
 ۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
 ۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه» و «سیمان» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

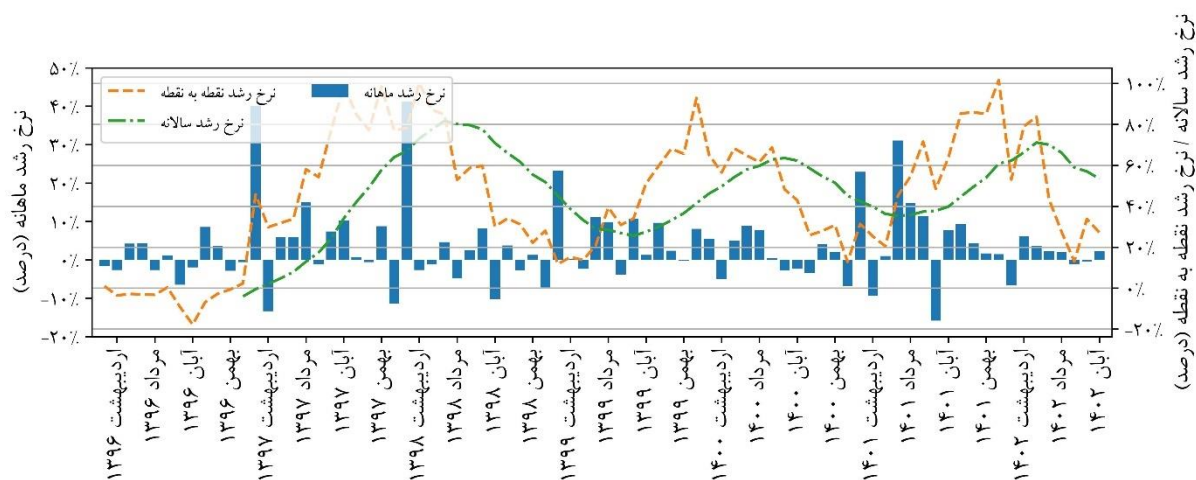
نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - آبان‌ماه سال ۱۴۰۲

مأخذ: همان.

رشته‌فعالیت دارو در آبان‌ماه، نرخ رشد ماهیانه مثبت ۲/۲ درصدی داشته است. گفتنی است، رشد نقطه‌به‌نقطه رشته‌فعالیت دارو نسبت به ماه پیش کاهش یافته و به ۲۷ درصد رسیده و میانگین سالیانه قیمت نیز ۵۳ درصد افزایش یافته است.

نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

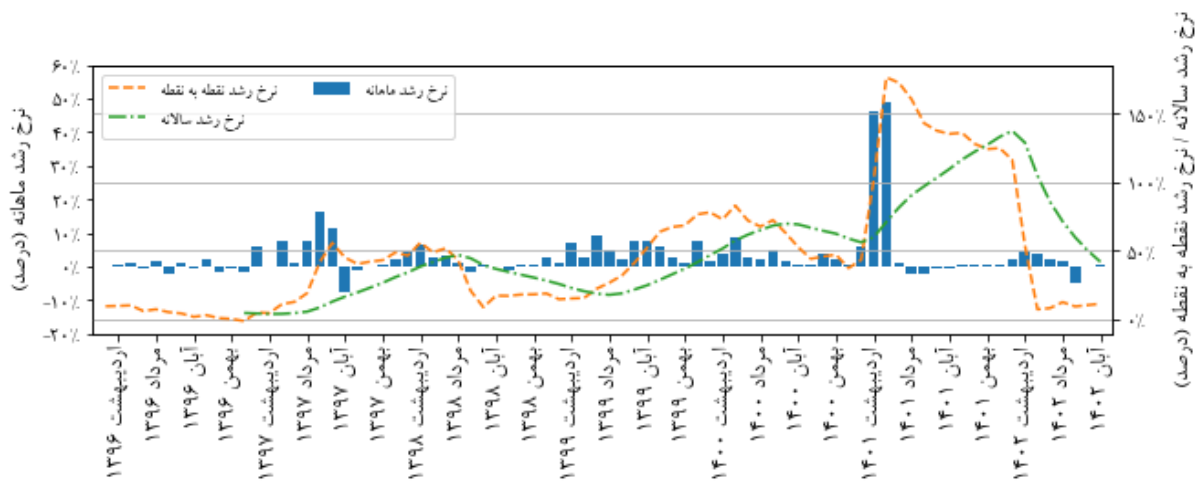

مأخذ: همان.

یکی از رشته‌فعالیت‌های دیگری که در ماه‌های ابتدایی سال ۱۴۰۱ مشمول حذف ارزش ترجیحی شد، رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر بود. بررسی روند قیمت‌ها در این رشته‌فعالیت هم بعد از گذشت چند ماه از اعمال این سیاست جالب توجه است:

مطابق نمودار ۳۱، با حذف ارزش ترجیحی مواد اولیه رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر، رشد ماهیانه شاخص قیمت این رشته‌فعالیت در اردیبهشت و خرداد سال ۱۴۰۱ به حدود ۴۵ و ۵۰ درصد رسید، اما در ماه‌های بعد و پس از تخلیه اثر شوک به‌شدت کاهش یافت، همچنین پس از افزایش در ماه‌های اخیر، در آبان‌ماه رشد ماهیانه مثبت ۰/۵ درصدی داشته است. به‌طور مشابه رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص قیمت در این رشته‌فعالیت هم کاهش یافته و در آبان‌ماه به ۱۱ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه قیمت در این رشته‌فعالیت از فروردین‌ماه نزولی بوده و به ۴۱ درصد رسیده است.

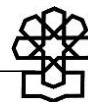
نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

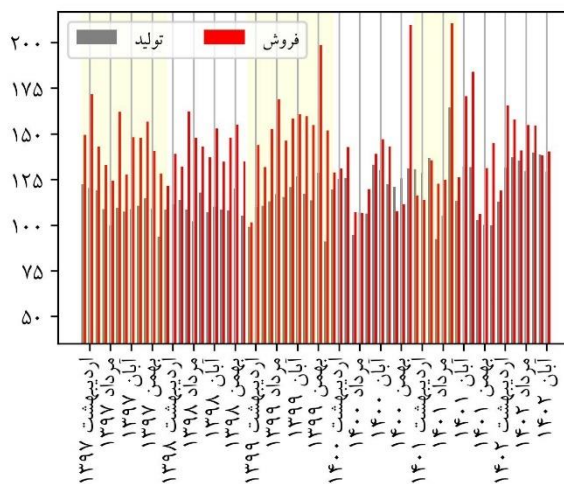
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۶/۷ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱/۵ درصدی مواجه شده است. مطابق نمودار ۳۴، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش «گندله» افزایش یافته است. همچنین مطابق نمودار ۳۵، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید زیربخش «گندله» و «سایر» کاهش یافته است.

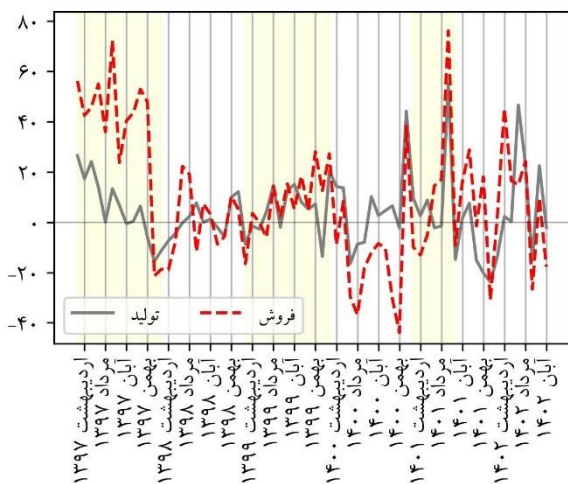

نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۰۰=۱۳۹۵)

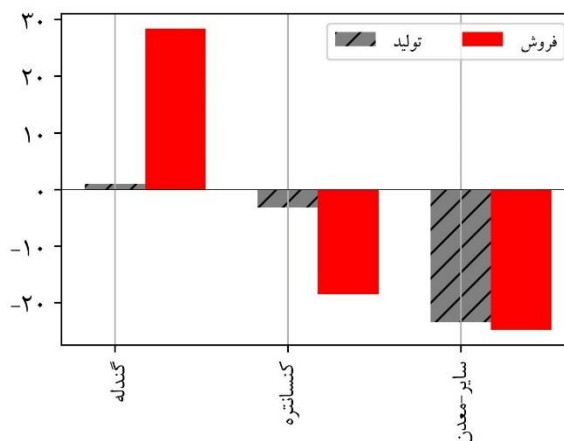

مأخذ: همان.

نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

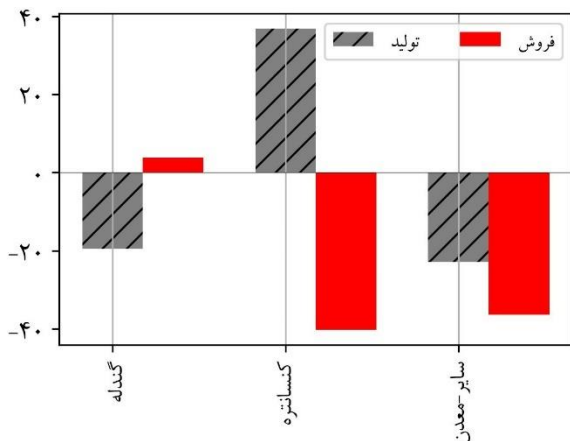

نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

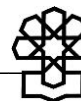
نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۱۶ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴/۴ درصدی مواجه شده است و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۷/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۲ درصدی مواجه شده است. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۴/۵ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۰/۵ درصد کاهش یافته است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آبان‌ماه سال ۱۴۰۲

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد هشت‌ماهه نسبت به هشت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد هشت‌ماهه نسبت به هشت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۴/۵	-۱۷/۸	۱/۵	۵/۱	-۲/۰	-۶/۷	معدن
-۰/۴	-۷/۷	۰/۲	۱/۷	-۸/۰	-۴/۴	صنعت
۴/۱	۴/۴	۸/۱	۰/۵	-۲/۱	۴/۰	غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
-۱۵/۰	-۲۴/۸	۲/۹	-۲۰/۱	-۴۱/۲	۱/۱	منسوجات
-۱۶/۳	-۷/۳	۴/۶	-۲۵/۹	-۸/۰	-۴/۹	چوب و کاغذ
-۰/۲	-۳/۸	-۴/۶	۱/۵	۰/۷	-۳/۸	کک و پالایش
-۳/۶	-۸/۵	-۱۰/۳	-۱/۰	-۱۸/۰	-۲۳/۱	شیمیایی (به جز دارو)
۱۴/۹	۵/۸	۵/۲	۱۹/۴	۹/۷	۴/۳	دارو
-۱/۴	۱۸/۴	۱۷/۳	۰/۹	۶/۵	-۰/۱	لاستیک و پلاستیک
۱۲/۸	۱۵/۸	۹/۶	-۱/۶	-۲/۷	۵/۱	کاشی و سرامیک
۸/۶	-۰/۳	۰/۱	۱۰/۷	۱/۰	۰/۹	سیمان
۱۳/۷	۱۵/۱	-۰/۵	-۰/۴	۳/۱	۰/۶	سایر کانی غیر فلزی
-۱/۳	-۷/۵	-۲/۹	۲/۲	۰/۶	-۵/۵	فلزات پایه
-۹/۱	-۱۵/۱	-۵/۳	-۵/۸	۰/۵	۱۶/۷	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۱۹/۵	-۶/۹	-۵/۱	۱۸/۶	۰/۱	۱/۰	تجهیزات برقی
-۱/۵	-۴۰/۲	-۱۹/۰	۱۱/۷	۱۰/۶	۴/۷	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۱۱/۲	-۲۲/۴	۲۴/۲	-۱/۰	-۲۸/۳	۵/۳	خودرو و قطعات

پی‌نوشت

[۱] برای اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

[۲] برای اطلاعات بیشتر به گزارش شاخص مدیران خرید آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ مراجعه شود.

<https://chambertrust.ir/digital-library/publishers.html>.

منابع و مأخذ

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.

۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مهرماه ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن، شماره مسلسل ۱۹۳۷۸.

4. www.Codal.Ir.

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد در آبان‌ماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸ و ۷/۷ درصدی را تجربه کرده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir